

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku Skupštine Ranku Krivokapiću

PRIMLJENO:	29. XII	20 15	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	15-1/15-1/21		
VEZA:			
EPA:	905 XXV		
SKRAĆENICA:		PRILOG:	

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore na Predlog zakona o energetici podnosimo sledeće amandmane:

AMANDMAN 1

Član 1 Predloga zakona mijenja se i glasi:

„Ovim zakonom određuju se energetske djelatnosti, uređuju uslovi i način njihovog obavljanja radi kvalitetnog i sigurnog snabdijevanja krajnjih kupaca energijom, korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije, način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije i gasa, kao i druga pitanja od značaja za energetiku“.

OBRAZLOŽENJE

Vladino rješenje člana 1 glasi: „Ovim zakonom određuju se energetske djelatnosti, uređuju uslovi i način njihovog obavljanja radi kvalitetnog i sigurnog snabdijevanja krajnjih kupaca energijom, podsticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije, način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije i gasa, kao i druga pitanja od značaja za energetiku“.

Amandmanom se umjesto „podsticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije“, predlaže izmjena u „korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije“.

Izmjena se predlaže iz razloga što se pitanje podsticaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (male i velike hidroelektrane, vjetroelektrane i slično), kao energetske objekte koje grade ne samo državna energetska kompanija „Elektroprivreda Crne Gore“ AD Nikšić, već i niz privatnih kompanija, svodi na pitanje podsticajnih mjera, što predstavlja državnu pomoć.

Stoga je neopravdano da se Zakonom o energetici u predmetu zakona normira podsticaj za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, te se Amandmanom predlaže izmjena u „korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije“, što je adekvatnije određenje.

AMANDMAN 2

U članu 4 stav 2 u tački 3 Predloga zakona riječi „i korišćenja energije iz obnovljivih izvora“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Vlada je u članu 4 koji se odnosi na javni interes, stavom 2 definisala da se ostvaruje obavljanjem energetske djelatnosti na nizu principa, od kojih je tačkom 3 propisala da je to obavljanjem „efikasnog korišćenja energije i korišćenja energije iz obnovljivih izvora“.

Amandmanom se predlaže brisanje riječi „i korišćenja energije iz obnovljivih izvora“, jer se na ovaj način otvara mogućnost dodjele državne pomoći nizu privatnih kompanija koje grade energetske objekte, poput malih hidroelektrana ili vjetroelektrana, i to ne samo kada su u pitanju subvencije za cijenu električne energije iz obnovljivih izvora energije, već i za dodjelu drugih vrsta državnih pomoći, poput recimo kredita iz Investiciono razvojnog fonda.

Naime, Zakonom o kontroli državne pomoći definisano je da se ona može dodijeliti za djelatnosti od javnog interesa, pa je više nego jasno da se na ovaj način želi obezbijediti državna pomoć za

proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, odnosno obezbjeđuje se državna pomoć za finansiranje niza privatnih projekata, a sve na teret poreskih obveznika.

AMANDMAN 3

Član 8 stav 1 tačka 8 Predloga zakona „održavanja stabilnih uslova i podsticanja privatnog sektora u oblasti energetike“ briše se.

OBRAZLOŽENJE

Član 8 odnosi se na ciljeve energetskog razvoja, a stavom 1 se kroz niz tačaka navode ti ciljevi. Kao jedan od ciljeva (stav 1 tačka 8) navodi se „održavanje stabilnih uslova i podsticanja privatnog sektora u oblasti energetike“.

Kada se ima u vidu da se istim članom, stavom 1, u tački 12 propisuje kao cilj „stvaranje uslova za investiranje u energetiku“ jasno je da se tačka 8 pojavljuje kao suvišna i stoga se predlaže njeno brisanje.

AMANDMAN 4

U članu 12 u stavu 6 Predloga zakona riječi „radi davanja mišljenja“ mijenjaju se u riječi „radi provjere i ocjene usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći“.

OBRAZLOŽENJE

Članom 12, koji se odnosi na lokalni energetski plan, stavom 6 je propisano: „Predlog lokalnog energetskog plana iz stava 1 ovog člana dostavlja se organu državne uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći, radi davanja mišljenja.“

Prednji stav nije usaglašen sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Naime, nadležni državni organ je Komisija za kontrolu državne pomoći koja vrši provjeru i ocjenu usklađenosti dodijeljene državne pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Na bazi toga Komisija izdaje rješenje kojim utvrđuje da li je dodijeljena državna pomoć zakonita ili nije.

Prema tome, rješenje koje je ponuđeno Predlogom zakona o energetici kojim se predviđa da nadležni organ za kontrolu državne pomoći daje mišljenje na lokalni energetski plan je potpuno neprikladno i nezakonito, pa se amandmanom predlaže da se precizno normira da Komisija provjerava i ocjenjuje usklađenost dodijeljene pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

AMANDMAN 5

Član 17 stav 4 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Vlada je predložila da član 17 stav 4 glasi: „Godišnjim energetskim bilansom može se radi sigurnosti snabdijevanja utvrditi obaveza za operatora prenosnog sistema da prioritarno angažuje proizvodne objekte koji koriste domaće primarne izvore energije do mjere koja u kalendarskoj godini ne prelazi 15 % ukupne primarne energije potrebne za proizvodnju električne energije koja se troši u Crnoj Gori.“

Amandmanom se predlaže brisanje prednje odredbe jer nije usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Naime, njenom primjenom bi se doveli u povoljniji položaj proizvođači energije koji koriste domaće izvore i potencijalno narušila konkurencija na tržištu. Pored toga, više je nego jasno da se

ovim članom favorizuju proizvođači energije iz obnovljivih izvora energije, odnosno niz privatnih kompanija koje grade male hidroelektrane i vjetroelektrane.

AMANDMAN 6

Član 18 stav 1 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Vladino rješenje člana 18 stav 1 Predloga zakona glasi: „Ostvarivanje obaveznog udjela energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u skladu sa obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorom je od javnog interesa.“

Kao javni interes opravdano je zakonski normirati jedino neprekidno, sigurno i kvalitetno snabdijevanje energijom potrošača, dok je neopravdano kao javni interes proklamovati ispunjenje kvote o proizvodnji energije iz obnovljivih izvora.

Ovo tim prije što je prije nekoliko godina Vlada kao cilj utvrdila dostizanje procenta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u iznosu od 33 odsto od ukupne proizvodnje energije u zemlji. U praksi se pokazalo da je cilj utvrđen na potpuno nerealnim osnovama i da prethodno nije uzet u obzir niz drugih limitirajućih faktora, prije svega istraživanja vodotoka na kojima će se graditi energetske objekti, kvalitet voda i zemljišta, razvijenost planske dokumentacije i zaštita životne sredine, te naročito finansijski modeli za realizaciju projekata. Stoga danas imamo situaciju da kasni realizacija maltene svih ugovora o koncesijama za izgradnju malih hidrocentrala na crnogorskim rijekama.

Pored toga, proglašavanjem proizvodnje energije iz obnovljivih izvora javnim interesom otvara se mogućnost za dodjelu državne pomoći privatnim kompanijama koje grade niz manjih energetskih objekata, što je potpuno neopravdano.

Iz prednje navedenih razloga Amandmanom se predlaže brisanje stava 1 člana 18 Predloga zakona.

AMANDMAN 7

U članu 18 stav 6 Predloga zakona riječi „radi davanja mišljenja“ mijenjaju se riječima „radi provjere i ocjene usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći“.

OBRAZLOŽENJE

Članom 18, koji se odnosi na obnovljive izvore energije, stavom 6 je propisano: „Predlog akcionog plana iz stava 2 ovog člana dostavlja se organu državne uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći, radi davanja mišljenja.“

Prednji stav nije usaglašen sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Naime, nadležni državni organ je Komisija za kontrolu državne pomoći koja vrši provjeru i ocjenu usklađenosti dodijeljene državne pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Na bazi toga Komisija izdaje rješenje kojim utvrđuje da li je dodijeljena državna pomoć zakonita ili nije.

Prema tome, rješenje koje je ponuđeno Predlogom zakona o energetici kojim se predviđa da nadležni organ za kontrolu državne pomoći daje mišljenje na akcioni plan korišćenja energije iz obnovljivih izvora je potpuno neprikladno i nezakonito, pa se amandmanom predlaže da se precizno normira da Komisija provjerava i ocjenjuje usklađenost dodijeljene pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

AMANDMAN 8

U članu 18 stav 2 Predloga zakona mijenja se i glasi:

„Izvori i obim korišćenja energije iz obnovljivih izvora utvrđuju se planom razvoja koji je usaglašen sa nacionalnim planom korišćenja energije iz obnovljivih izvora koji donosi Vlada, u skladu sa Strategijom razvoja energetike i propisima o energetskej efikasnosti i smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte, za period do deset godina“.

OBRAZLOŽENJE

Dopuna amandmana tiče se obaveze donošenja plana razvoja korišćenja energije iz obnovljivih izvora, koji mora biti usaglašen sa nacionalnim planom korišćenja energije iz obnovljivih izvora.

AMANDMAN 9

U članu 23 stav 5 Predloga zakona riječi „oslobađanje od plaćanja usluga balansiranja sistema, prvenstveno pri preuzimanju proizvedene električne energije u sistem“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Član 23 Predloga zakona odnosi se na podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije.

Amandmanom se predlažu izmjene pomenutog člana na način da se briše podsticajna mjera koja se odnosi na plaćanje usluga balansiranja sistema, prvenstveno pri preuzimanju proizvedene električne energije u sistem.

Izmjene se predlažu iz razloga što su podsticajne mjere u vidu plaćanja povlašćene cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i otkupa električne energije (koje inače postoje i u uporednoj praksi), sasvim dovoljan podsticaj za razvoj energetske objekata iz obnovljivih izvora energije, te nije potrebno dodatno stimulirati proizvođače. Ovo tim prije što se pitanje podsticaja svodi na državnu pomoć, a kada se ima u vidu da energetske objekte obnovljivih izvora energije, odnosno male hidroelektrane, vjetroelektrane i slično, grade privatne kompanije, potpuno je neopravdano da krajnji potrošači dodatno finansiraju profit privatnim kompanijama.

AMANDMAN 10

U članu 23 stav 7 mijenja se i glasi:

„Sve podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije moraju biti predmet prethodne ocjene organa nadležnog za kontrolu državne pomoći, koji utvrđuje ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći“.

OBRAZLOŽENJE

Član 23 Predloga zakona odnosi se na podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije. Stavom 7 propisano je da se podsticajne mjere dodjeljuju u konkurentnom postupku prikupljanja ponuda na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatorskih kriterijuma, osim za objekte za proizvodnju električne energije snage do 1 MW.

Amandmanom se predlaže izmjena prednje navedenog stava na način da podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije moraju biti predmet prethodne ocjene organa nadležnog za kontrolu državne pomoći, odnosno Komisije za kontrolu državne pomoći.

Naime, podsticajne mjere, poput obaveznog otkupa električne energije, podsticajnih cijena po kojima se ta energija otkupljuje ili perioda važenja obaveznog otkupa električne energije, predstavljaju pitanje ocjene nadležnog organa za kontrolu državne pomoći, koji treba da utvrdi njihovu usklađenost sa Zakonom o kontroli državne pomoći, a manje pitanje transparentnosti i konkurentnosti postupka dodjele koncesija za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije, što je definisano Zakonom o dodjeli koncesija.

AMANDMAN 11

U članu 25 u stav 8 Predloga zakona riječi „radi davanja mišljenja“ mijenjaju se riječima „radi provjere i ocjene usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći“.

OBRAZLOŽENJE

Članom 25, koji se odnosi na saradnju u postizanju obaveznog udjela energije, stavom 8 je propisano: „Predlozi ugovora koji se odnose na mehanizme saradnje iz stava 1 ovog člana dostavljaju se organu državne uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći, radi davanja mišljenja.“

Prednji stav nije usaglašen sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Naime, nadležni državni organ je Komisija za kontrolu državne pomoći koja vrši provjeru i ocjenu usklađenosti dodijeljene državne pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Na bazi toga Komisija izdaje rješenje kojim utvrđuje da li je dodijeljena državna pomoć zakonita ili nije.

Prema tome, rješenje koje je ponuđeno Predlogom zakona o energetici kojim se predviđa da nadležni organ za kontrolu državne pomoći daje mišljenje na predloge ugovora koji se odnose na mehanizme saradnje potpuno neprikladno i nezakonito, pa se amandmanom predlaže da se precizno normira da Komisija provjerava i ocjenjuje usklađenost dodijeljene pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

AMANDMAN 12

Član 88 stav 3 Predloga zakona mijenja se i glasi:

„Obaveza pružanja javne usluge može se propisati za sigurnost snabdijevanja“.

OBRAZLOŽENJE

U članu 88, koji se odnosi na pružanje javnih usluga, definisano je da Vlada može propisati obavezu pružanja javne usluge za električnu energiju ili gas pod drugačijim uslovima od tržišnih, u ostvarivanju javnog interesa kada se javni interes ne može ostvariti na tržišnim principima. U tom smislu je stavom 3 propisano: „obaveza pružanja javne usluge može se propisati za sigurnost, uključujući sigurnost snabdijevanja, energetske efikasnost, energiju iz obnovljivih izvora i zaštitu životne sredine“.

Amandmanom se predlaže da Vlada ovu obavezu može primijeniti samo ako se to odnosi na sigurnost snabdijevanja energijom, jer se u suprotnom daju široke mogućnosti zloupotrebe i narušavanja konkurencije, posebno kada je u pitanju energija iz obnovljivih izvora - male hidroelektrane ili vjetroelektrane, čiji su investitori privatne kompanije.

AMANDMAN 13

U članu 93 u stavu 2 Predloga zakona riječi „koji nema balansnu odgovornost“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Član 93 bliže određuje obaveze proizvođača električne energije, a stavom 2 propisano je da „proizvođač koji prodaje električnu energiju krajnjem kupcu koji nema balansnu odgovornost mora imati i licencu za snabdijevanje“.

Amandmanom se predlaže brisanje riječi „koji nema balansnu odgovornost“ jer se radi o podsticajnoj mjeri koja je neopravdana da se odobri proizvođačima energije iz obnovljivih izvora. Naime, podsticajne mjere u vidu plaćanja povlašćene cijene električne energije i otkupa električne energije su sasvim dovoljan podsticaj za razvoj energetske objekte iz obnovljivih izvora energije, te nije potrebno dodatno stimulirati proizvođače. Ovo tim prije što se pitanje podsticaja svodi na državnu pomoć, a kada se ima u vidu da energetske objekte obnovljivih izvora energije, odnosno male hidroelektrane, vjetroelektrane i slično, grade privatne kompanije, potpuno je neopravdano da krajnji potrošači dodatno finansiraju profit privatnim kompanijama.

AMANDMAN 14

U članu 103 u stavu 5 Predloga zakona riječ „dvije“ zamjenjuje se riječju „jedne“, a riječi „sa mogućnošću produženja za jednu godinu“ se brišu.

OBRAZLOŽENJE

Članom 103 stavom 5 je propisano da se privremeni status povlašćenog proizvođača utvrđuje na period od dvije godine, uz mogućnost produženja za jednu godinu.

Amandmanom se predlaže da period privremenog statusa povlašćenog proizvođača može da bude samo jedna godina, bez mogućnosti produženja. Naime, rok od čak tri godine je potpuno neopravdan, jer će na taj način suštinski potrošači unaprijed finansirati energetskog subjekta kroz niz podsticajnih mjera, a da on na kraju i ne mora steći taj status.

AMANDMAN 15

U članu 104 u stavu 3 Predloga zakona broj „12“ zamjenjuje se brojem „8“.

OBRAZLOŽENJE

Članom 104 stavom 3 propisano je da se status povlašćenog proizvođača može steći na period od 12 godina.

Amandmanom se predlaže da taj rok bude maksimalno 8 godina. Naime, kada se ima u vidu da tokom čitavog perioda povlašćeni proizvođač ima pravo na niz subvencija - povlašćenu cijenu energije, otkup energije, vrijeme trajanja otkupa energije - period od 8 godina je sasvim optimalan u kojem povlašćeni proizvođač može da ostvaruje pravo na povlastice.

Ovo posebno kada se ima u vidu da su povlastice državna pomoć, te da projekte izgradnje energetske objekte za obnovljive izvore energije realizuju mahom privatne kompanije, što znači da bi se

privatnim subjektima garantovalo u periodu od 12 godina finansiranje od strane krajnjih potrošača, što će se drastično odraziti na cijenu energije i uvećanje računa.

AMANDMAN 16

U članu 106 stavu 1 tačka st. 6 i 7 Predloga zakona brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Član 106 definiše pravo na podsticajne mjere koje ostvaruju povlašćeni proizvođači energije. Stavom 6 je propisano da su „povlašćeni proizvođači članovi posebne balansne grupe, koju osniva proizvođač koji prvi stekne status povlašćenog proizvođača, a troškove balansiranja koje povlašćeni proizvođači prouzrokuju pokrivaју snabdjevači proporcionalno svom udjelu u ukupno isporučenoj električnoj energiji svih snabdjevača u prethodnoj godini, dok je stavom 7 propisano da ove troškove naplaćuje snabdjevač od krajnjih kupaca i dio su naknade iz člana 24 stav 1 zakona.

Amandmanom se predlaže brisanje gore navedenih stavova koji se odnose na plaćanje usluga balansiranja sistema, kao podsticajnu mjeru za povlašćene proizvođače električne energije.

Izmjene se predlažu iz razloga što su podsticajne mjere u vidu plaćanja povlašćene cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i otkupa električne energije sasvim dovoljan podsticaj za razvoj energetskih objekata iz obnovljivih izvora energije, te nije potrebno dodatno stimulisati proizvođače. Ovo tim prije što se pitanje podsticaja svodi na državnu pomoć, a kada se ima u vidu da energetske objekte obnovljivih izvora energije, odnosno male hidroelektrane, vjetroelektrane i slično, grade privatne kompanije, potpuno je neopravdano da krajnji potrošači dodatno finansiraju profit privatnim kompanijama.

AMANDMAN 17

Član 85 stav 5 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Članom 85 koji se odnosi na djelatnosti od javnog interesa, stavom 5 je propisano: „Djelatnost od javnog interesa u smislu ovog zakona je i eksploatacija uglja za proizvodnju električne i toplotne energije“.

Amandmanom se predlaže brisanje gore pomenutog stava, budući da ovako definisano zakonsko određenje otvara prostor za dodjelu državne pomoći za djelatnost eksploatacije uglja. To je neopravdano kada se ima u vidu da je djelatnost eksploatacije uglja tržišno regulisana i da Regulatorna agencija za energetiku nema nikakvih nadležnosti u smislu utvrđivanja cijene struje uglja, već se ona formira direktnim dogovorom između AD Rudnika uglja Pljevlja i AD Elektroprivreda Crne Gore Nikšić.

Pored toga, kada se uzme u obzir najava realizacije Projekta izgradnje drugog bloka Termoelektrane u Pljevljima, i loše poslovanje AD Rudnik uglja Pljevlja koji je prezaduzena kompanija, koja bez državne pomoći ne može finansijski pratiti realizaciju Projekta izgradnje drugog bloka Termoelektrane Pljevlja, jasno je da predloženo zakonsko rješenje otvara prostor za dodjelu državnih subvencija pljevaljskom rudniku. Stoga se amandmanom predlaže brisanje gore navedenog stava.

AMANDMAN 18

Član 256 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Član 256 Predloga zakona glasi: „Odredba 83 stav 1 ovog zakona neće se primjenjivati na Termoelektranu Pljevlja do 2024. godine“.

Član 83, koji se odnosi na analizu isplativosti, stavom 1 propisuje sledeće: „Prilikom planiranja izgradnje, odnosno značajne rekonstrukcije termoenergetskog postrojenja za proizvodnju električne energije s ukupnom toplotnom snagom većom od 20 MW, sprovodi se analiza isplativosti rada postrojenja kao visokoefikasnog kogeneracijskog objekta“.

Amandmanom se predlaže brisanje člana 256 koji Termoelektranu Pljevlja izuzima od obaveze izrade analize isplativosti rada. Za bilo koje energetske postrojenje potrebno je izraditi analizu isplativosti rada, pa shodno tome ni Termoelektrana Pljevlja ne treba da bude izuzetak.

AMANDMAN 19

U članu 4 stav 2 tačka 6 Predloga zakona mijenja se i glasi:

„profitnog poslovanja“.

OBRAZLOŽENJE

Vlada je u članu 4 koji se odnosi na javni interes, stavom 2 definisala da se ostvaruje obavljanjem energetskih djelatnosti na nizu principa, od kojih je tačkom 6 propisala da je to „dobitno poslovanje“.

Amandmanom se predlaže da se umjesto „dobitnog poslovanja“ precizno definiše „profitno poslovanje“, jer je izraz profitno poslovanje adekvatniji u odnosu na ono što predlaže Vlada.

AMANDMAN 20

Član 5 stav 1 Predloga zakona mijenja se i glasi:

„Organizovanje, upravljanje, funkcionisanje i razvoj tržišta električne energije i gasa vrši se na način kojim se obezbjeđuje sigurnost snabdijevanja, pouzdanost i kvalitet usluga, po realnim cijenama, kao i integracija tržišta električne energije i gasa Crne Gore u regionalno i evropsko tržište.“

OBRAZLOŽENJE

Vlada je predložila da se organizovanje, upravljanje, funkcionisanje i razvoj tržišta električne energije i gasa vrši na način kojim se obezbjeđuje sigurnost snabdijevanja, pouzdanost i kvalitet usluga, po cijenama koje odražavaju kretanje cijena na tržištu i/ili su rezultat transparentnih tenderskih postupaka.

Amandmanom se predlaže da snabdijevanje tržišta bude „po realnim cijenama“, što je adekvatniji termin, posebno u svijetlu činjenice da tenderski postupci državne energetske kompanije „Elektroprivreda Crne Gore“ AD Nikšić nijesu transparentni i da potrošači nijesu upoznati sa uslovima po kojima nabavlja energiju kako bi zadovoljila njihove potrebe.

Pored toga, opšte je poznato da je u prethodnim godinama „Elektroprivreda Crne Gore“ AD Nikšić često pribjegavala nabavci električne energije za potrošače u periodima kada je cijena električne energije na tržištu bila najveća, pa je termin „po realnim cijenama“ obavezuje da nabavke prilagodi u onim periodima godine kada je električna energija na tržištu najpovoljnija.

AMANDMAN 21

U članu 14 stav 2 tačka 1 riječ „plan“ zamjenjuje se riječju „procjena“, u stavu 3 tačka 1 riječ „plan“ zamjenjuje se riječju „procjena“, u stavu 4 tačka 1 riječ „plan“ zamjenjuje se riječju „procjena“, u stavu 5 tačka 1 riječ „plan“ zamjenjuje se riječju „procjena“, u stavu 6 tačka 1 riječ „plan“ zamjenjuje se riječju „procjena“.

OBRAZLOŽENJE

Član 14 detaljnije propisuje sadržaj energetskeg bilansa, odnosno bilans električne energije, bilans uglja, bilans nafte, naftnih derivata i biogoriva, bilans prirodnog gasa i bilans toplotne energije.

U vezi svih prednje navedenih bilansa Vlada predlaže da se utvrđuju na osnovu plana potrošnje (električne energije, uglja, nafte, naftnih derivata i biogoriva, prirodnog gasa i toplotne energije), što ostavlja veliki prostor za paušalno utvrđivanje potrošnje ukupnih količina različitih energenata. Primjera radi, iskustvo iz prethodnih godina je pokazalo da je svake godine bila procijenjena veća količina potrošnje električne energije od one koja je stvarno na kraju bila potrošena, pa su na taj način oštećeni potrošači budući da su energetske veličine jedan od bitnih elemenata obračuna cijene energije.

Amandmanom se stoga, u cilju smanjenja prostora za moguće zloupotrebe, predlaže da se riječ „plan“ zamijeni riječju „procjena“, koja je u konkretnom slučaju svakako adekvatniji termin.

AMANDMAN 22

U članu 15 u nazivu se riječ „planovi“ mijenja sa „procjene“, a u stavu 1 riječ „planovi“ mijenja se u „procjena“, dok se iza riječi „tekuću“ riječi „narednu ili naredne godine“ zamjenjuju riječima „i narednu godinu“.

OBRAZLOŽENJE

Član 15 odnosi se na Planove potrošnje i bilanse, a zbog preciznosti i veće jasnoće Amandmanom se predlaže da se naziv „planovi“ mijenja u „procjene“. Pored toga, budući da se radi o procjeni energetskeg bilansa, nju je potrebno definisati samo na nivou jedne godine, a ne više godina.

AMANDMAN 23

U članu 58 stav 3 tačka 3 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Član 58, koji se odnosi na utvrđivanje cijena i naknada, stavom 3 propisuje da se cijene za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije i gasa zasnivaju na objektivnim kriterijumima utvrđenim metodologijama, te da je jedan od načina na koji se određuju da (tačka 3): „ne ograničava likvidnost tržišta i prekograničnih tokova“.

Amandmanom se predlaže brisanje gore pomenute tačke iz razloga što daje široko tumačenje i može predstavljati paravan da se pod ovakom normom, koja se može široko tumačiti, krajnjim potrošačima nametnu različite stavke plaćanja što će uvećati njihove račune za struju.

AMANDMAN 24

U članu 59 u stavu 5 Predloga zakona riječi „uključujući i obaveze iz potvrđenih međunarodnih ugovora“ brišu se.

U istom članu u stavu 6 riječi „uključujući i obaveze iz potvrđenih međunarodnih ugovora“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Članom 59 stavovima 5 i 6 propisano je šta čini regulatorno dozvoljeni prihod operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema i operatora tržišta električne energije. U tom smislu je propisano da je ukupni godišnji prihod od regulisane energetske djelatnosti, pored ostalog, prihod koji pokriva ukupne opravdane troškove poslovanja, uključujući i obaveze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Amandmanom se predlaže brisanje riječi „uključujući i obaveze iz potvrđenih međunarodnih ugovora“, jer je predložena formulacija preširoka i kao takva daje prostor za uvećanje cijene električne energije za krajnje potrošače po osnovu potvrđenih međunarodnih ugovora.

Ovo tim prije što je opšte poznato da je projekat realizacije podmorske interkonekcije između Crne Gore i Italije zasnovan na međudržavnom sporazumu dvije zemlje, a da njegova realizacija kasni više godina. Naime, projekat je već trebalo da bude završen, a njegova realizacija nije ni počela, dok je istovremeno Regulatorna agencija za energetiku Crnogorskom elektroprenosnom sistemu sredinom 2012. godine odobrila značajan prihod po osnovu povrata na kapital, upravo na bazi investicije u vezi projekta izgradnje podmorskog kabla, koje su u potpunosti izostale.

Takođe, s obzirom da se i realizacija mogućeg projekta izgradnje Drugog bloka Termoelektrane u Pljevljima najavljuje na bazi međudržavnog sporazuma, onda se i time otvara prostor da se kroz račune za struju unaprijed obračunaju investicije, a da u praksi one značajno izostaju.

AMANDMAN 25

U članu 62 u stavu 1 tačka 8 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Član 62 odnosi se na metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije. Stavom 8 pomenutog člana propisano je da metodologije naročito sadrže „elemente za procjenu podsticaja razvoja energetske objekata, privlačenja investicija i transfera tehnologija“.

Amandmanom se predlaže brisanje pomenutog stava iz razloga što otvara širok prostor za favorizovanje energetske kompanija i odobravanje znatno većeg prihoda za njihovo poslovanje nego što je to realno. S tim u vezi, značajno je naglasiti da su do sada izostale značajnije investicije u energetske sektor, iako

su preko računa za struju potrošača kompanijama obračunavati značajni iznosi povrata na kapital po osnovu najavljenih investicionih ulaganja, što je u praksi izostalo.

AMANDMAN 26

U članu 62 u stavu 3 tačka 1 Predloga zakona riječi „uzimajući u obzir povećane troškove nabavke dodatnih količina električne energije ili gasa koje se nijesu mogle imati u vidu u tenderskom postupku utvrđivanja cijene, kao što je nepredvidivost broja tih kupaca i njihovog uticaja na troškove balansiranja“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Član 62 odnosi se na metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije. Pomenutim stavom 3 tačkom 1 propisano je da metodologija za utvrđivanje cijena za krajnje kupce koje snabdijeva snabdjevač poslednjeg izbora i ranjivih kupaca naročito sadrži „način utvrđivanja cijene električne energije ili gasa za kupce uzimajući u obzir povećane troškove nabavke dodatnih količina električne energije ili gasa koje se nijesu mogle imati u vidu u tenderskom postupku utvrđivanja cijene, kao što je nepredvidljivost broja tih kupaca i njihovog uticaja na troškove balansiranja“.

Amandmanom se iz prednjeg stava predlaže brisanje riječi „uzimajući u obzir povećane troškove nabavke dodatnih količina električne energije ili gasa koje se nijesu mogle imati u vidu u tenderskom postupku utvrđivanja cijene, kao što je nepredvidivost broja tih kupaca i njihovog uticaja na troškove balansiranja“. Ovo iz razloga što nadležne državne institucije, odnosno „Elektroprivreda Crne Gore“ AD Nikšić kao kompanija u većinskom državnom vlasništvu, u svakom trenutku moraju raspolagati sa potpunim informacijama o broju krajnjih kupaca i naročito ranjivih kupaca. Istovremeno, ponuđenim rješenjem bi se otvorio prostor za moguće zloupotrebe u praksi, odnosno da snabdjevač poslednjeg izbora naknadno nabavlja energiju po većim cijenama, a sve pod izgovorom da nije raspolagao sa pravim brojkama o broju krajnjih kupaca i ranjivih kupaca, što bi povećalo cijenu usluge.

AMANDMAN 27

U članu 74 stav 2 Predloga zakona briše se.

OBRAZLOŽENJE

Članom 74, koji se odnosi na obavljanje energetske djelatnosti bez licence, stavom 2 je propisano da: „Sertifikovani operator prenosnog sistema električne energije iz druge države može obavljati djelatnost prenosa električne energije interkonektorom na teritoriji Crne Gore bez licence, pod uslovom, da 1) je taj interkonektor dio javne infrastrukture, 2) vlasnik interkonektora zaključi ugovor o priključenju sa operatorom prenosnog sistema Crne Gore i 3) ne narušava konkurenciju, efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i uredno funkcionisanje sistema na koji se priključuje“.

Amandmanom se predlaže brisanje prednjeg stava (koji je tokom javne rasprave predložila kompanija „Terna Crna Gora“, koja treba da realizuje projekat izgradnje podmorske interkonekcije između Crne Gore i Italije, a čija realizacija uveliko kasni) iz razloga što je potpuno neopravdano da sertifikovani operator prenosnog sistema električne energije iz druge zemlje bude izuzet od obaveze dobijanja licence. Na ovaj način on bio bio neopravdano favorizovan, što krši pravila ravnopravnosti i jednakosti na energetsom tržištu.

AMANDMAN 28

U članu 87 u stavu 1 riječi „cijenama koje odražavaju kretanja cijena na tržištu i/ili su postignute u postupku javnog nadmetanja“ mijenjaju se u riječi „realnim cijenama“.

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom se predlaže da snabdijevanje tržišta bude „po realnim cijenama“, što je adekvatniji termin, posebno u svjetlu činjenice da tenderski postupci državne energetske kompanije „Elektroprivreda Crne Gore“ AD Nikšić nijesu transparentni i da potrošači nijesu upoznati sa uslovima po kojima nabavlja električnu energiju kako bi zadovoljila njihove potrebe.

Pored toga, opšte je poznato da je u prethodnim godinama „Elektroprivreda Crne Gore“ AD Nikšić često pribjegavala nabavci električne energije za potrošače u periodima kada je cijena električne energije na tržištu bila najveća, pa je termin „po realnim cijenama“ obavezuje da nabavke prilagodi u onim periodima godine kada je električna energija na tržištu najpovoljnija.

AMANDMAN 29

U članu 170 u stavu 8 Predloga zakona riječi „radi davanja mišljenja“ mijenjaju se u riječi „radi provjere i ocjene usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći“.

OBRAZLOŽENJE

Članom 170 definiše se izuzeće za novu infrastrukturu gasa. Stavom 8 propisano je: „Predlog akta o odobravanju izuzeća iz stava 1 ovog člana dostavlja se organu državne uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći, radi davanja mišljenja“.

Prednji stav nije usaglašen sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Naime, nadležni državni organ je Komisija za kontrolu državne pomoći koja vrši provjeru i ocjenu usklađenosti dodijeljene državne pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Na bazi toga Komisija izdaje rješenje kojim utvrđuje da li je dodijeljena državna pomoć zakonita ili nije.

Prema tome, rješenje koje je ponuđeno Predlogom zakona o energetici kojim se predviđa da nadležni organ za kontrolu državne pomoći daje mišljenje na predlog akta o odobravanju od izuzeća za novu infrastrukturu gasa je potpuno neprikladno i nezakonito, pa se amandmanom predlaže da se precizno normira da Komisija provjerava i ocjenjuje usklađenost dodijeljene pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

AMANDMAN 30

U Poglavlju XII: Priključenje na prenosni ili distributivni sistem Predloga zakona članovi 183, 184, 185 i 186 brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Članovi za koje se predlaže da se brišu odnose se na saglasnost za izgradnju nove energetske infrastrukture, ugovor o otkupu, infrastrukturu koju koristi više korisnika sistema, te popis sredstava i unošenje u poslovne knjige. Naime, pomenutim članovima se daje mogućnost izgradnje energetske infrastrukture od strane investitora, u situacijama kada se objekat gradi u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom, u okviru projekta za koji je izdata koncesija, kada vlada izda mišljenje da je izgradnja objekta od značaja za razvoj države, te kada Regulatorna agencija za energetiku ne da saglasnost za izgradnju objekta.

U svim prednje navedenim situacijama investitoru se može odobriti gradnja energetske infrastrukture, a nakon izgradnje on zaključuje ugovor o otkupu sa operatorom sistema, dok nezavisni procjenitelj utvrđuje vrijednost imovine, koja se potom prenosi u svojinu operatora sistema.

Amandmanom se predlaže brisanje navedenih stavova, jer razvoj infrastrukture prenosnog i distributivnog sistema treba da bude u isključivoj nadležnosti operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema, dok se za sve investicije mora obezbjeđivati saglasnost Regulatorne agencije za energetiku. Ukoliko bi se primijenili članovi Predloga zakona koje je predložila Vlada, to u praksi može izazvati niz zloupotreba, od samog kvaliteta izgradnje energetske infrastrukture do, recimo, procjene vrijednosti izgrađene infrastrukture, koja se na kraju prenosi u svojinu operatora sistema (a što je jedan od elemenata na osnovu kojih se izračunava cijena energije za krajnje potrošače). Poseban problem predstavlja i to što se na ovakav način može otvoriti prostor za izgradnju veće infrastukture od potrebne, što dugoročno može značajno uvećati cijenu energije koju plaćaju kupci. Konačno, potpuno je neopravdano da se na bazi mišljenja Vlade odobrava izgradnja energetske infrastrukture, jer je to nadležnost regulatora, pa izvršna vlast na taj način direktno preuzima nadležnosti regulatora.

POSLANIK:-----

Goran Danilović

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Goran Danilović', written over a horizontal dashed line.